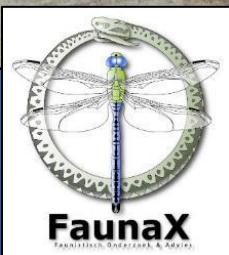

Quickscan Wet natuurbescherming Ontwikkeling Aesgewei 3 te Sibbrandabuorren

COLOFON

BUREAU FAUNAX

Tijnjedyk 89
8936 AC Leeuwarden

+316 83 77 25 48

info@faunax.nl

www.faunax.nl

Lid van Netwerk Groene Bureaus

Quickscan Wet natuurbescherming Ontwikkeling Aesgewei 3 te Sibrandabuorren

Leeuwarden, maart 2022

In opdracht van:
Rho Adviseurs

Uitvoering:
Bureau FaunaX

Veldwerk en rapportage:
Mevr. A. Wieringa

Autorisatie:
Dhr. J. Groen

Foto's voorpagina:
Impressie van het plangebied

© Bureau FaunaX. Gebruik en overname van gegevens alleen toegestaan met volledige bronvermelding:
Bureau FaunaX (2022). Ecologische quickscan Wet natuurbescherming. Rho Adviseurs/ Ontwikkeling Aesgewei 3 te Sibrandabuorren. Rapport 22055 .Bureau FaunaX, Leeuwarden.

Disclaimer: In deze rapportage worden de resultaten van een onafhankelijk onderzoek behandeld. Bureau FaunaX heeft een adviserende rol en spreekt zich niet uit over de wenselijkheid van het plan waarop dit onderzoek betrekking heeft. Dit onderzoek is zo zorgvuldig en nauwkeurig mogelijk uitgevoerd. Het voorkomen van beschermde soorten is echter onvoorspelbaar. Aan dit rapport kunnen geen rechten worden ontleend. Op dit onderzoek zijn onze algemene voorwaarden van toepassing, zoals gedeponeerd bij de Kamer van Koophandel te Leeuwarden.

INHOUDSOPGAVE

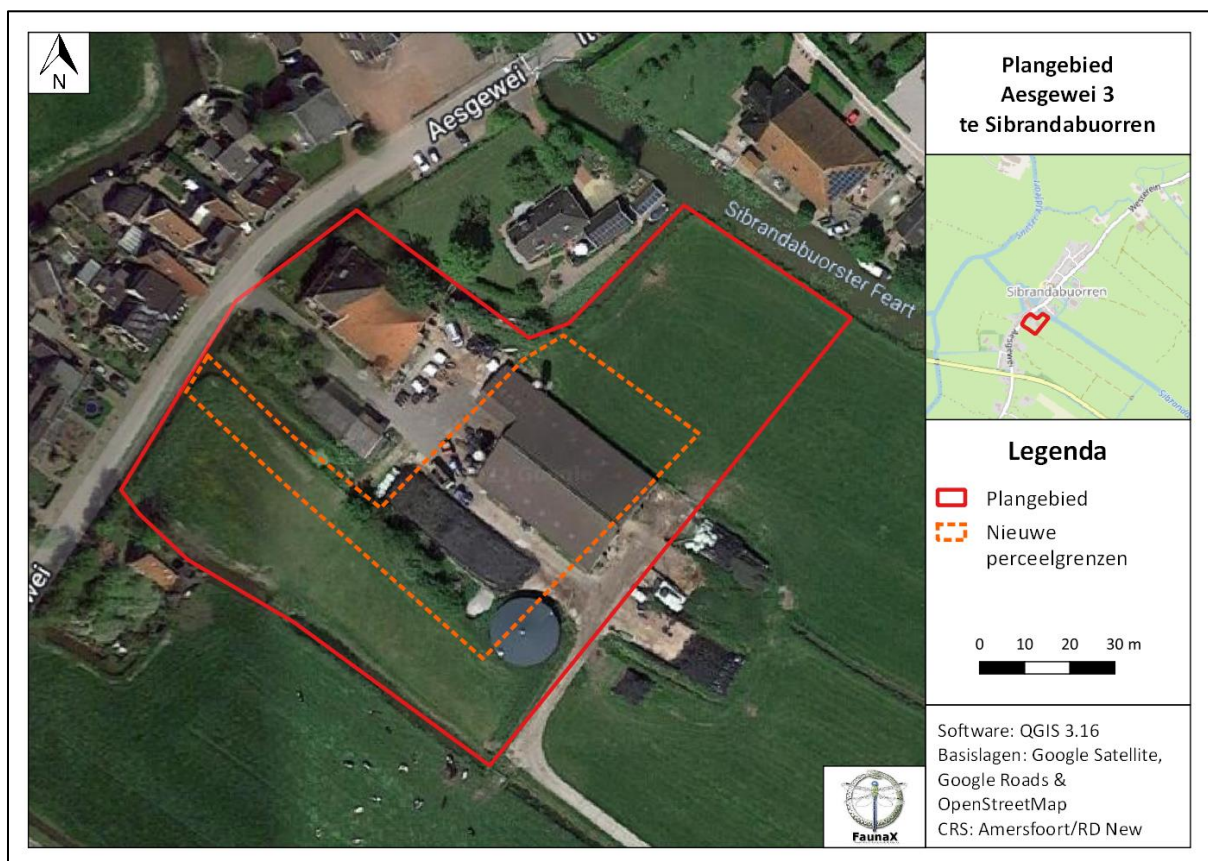
1.	INLEIDING.....	1
1.1	Aanleiding	1
1.2	Doel	2
1.3	Onderzoeksopzet	2
1.4	Karakteristiek plangebied en planvoornemen.....	3
2.	RESULTATEN QUICKSCAN	5
2.1	Flora.....	5
2.2	Vogels	5
2.2.1	Jaarrond beschermde vogelnesten	5
2.2.2	Overige (broed)vogelsoorten.....	6
2.3	Zoogdieren	7
2.3.1	Vleermuizen	7
2.3.2	Overige zoogdiersoorten	8
2.4	Reptielen en amfibieën	9
2.5	Vissen	10
2.6	Ongewervelden	10
2.7	Gebiedsbescherming.....	11
2.7.1	Stikstofgevoeligheid	11
2.8	Houtopstanden	12
3.	SAMENVATTING EN CONCLUSIES	13
3.1	Overzicht beschermde soorten	13
3.2	Effectbespreking en aanbevelingen.....	13
3.2.1	Algemeen voorkomende broedvogels	13
3.2.2	Jaarrond beschermde nesten (huismus)	13
3.2.3	Vleermuizen (vliegroute).....	14
3.2.4	Grote modderkruiper	14
3.2.5	Vrijgestelde- en niet beschermde soorten: de zorgplicht.....	14
3.3	Overzicht vervolgstappen.....	15
4.	BRONNEN EN LITERATUUR.....	16
BIJLAGE I WET- EN REGELGEVING		- 1 -
Wnb Soortbescherming.....		- 1 -
Vogels en verstoring		- 1 -
Vrijgestelde soorten provincie Fryslân.....		- 1 -
Voorwaarden vrijstellingen		- 2 -
Zorgplicht art 1.11 Wnb.....		- 3 -

Wnb Gebiedsbescherming	- 3 -
Natura 2000-gebieden	- 3 -
Wnb Houtopstanden	- 3 -
NatuurNetwerk Nederland/ Ecologische HoofdStructuur	- 4 -

1. INLEIDING

1.1 Aanleiding

Men is voornemens een bestemmingsplanwijziging door te voeren voor het perceel Aesgewei 3 te Sibrandabuorren van agrarisch bedrijf naar wonen, waarbij het perceel wordt opgesplitst ten behoeve van twee woonpercelen. De ligboxenstal, mestsilos en werktuigenbergingen zullen worden gesloopt en de naastgelegen sloten zullen worden doorgetrokken richting de vaart, waarbij de samengevoegde sloot als erfafscheiding van het perceel van de woonboerderij zal dienen.

Figuur 1.1. Plangebied te Sibrandabuorren.

Omdat de bovenstaande maatregelen een ruimtelijke ingreep betreffen, dient een toetsing te worden uitgevoerd in het kader van de Wet natuurbescherming (Wnb). Deze wet zal naar verwachting medio 2022 worden opgenomen in de Omgevingswet. Deze toetsing vindt eerst plaats in de vorm van een quickscan gebaseerd op het onderdeel soortbescherming.

In het kader daarvan is door Bureau FaunaX een analyse gemaakt van de (mogelijk) binnen de invloedssfeer aanwezige beschermde natuurwaarden. Hierbij ligt de focus op flora en alle diergroepen waarvan redelijkerwijze kan worden verwacht dat beschermde soorten voor kunnen komen in het plangebied. Tevens is een inschatting gemaakt van de eventuele effecten van de voorgenomen plannen op in de omgeving liggende beschermde natuurgebieden (Natura 2000 en NNN/EHS) (onderdeel gebiedsbescherming).

1.2 Doel

Deze ecologische beoordeling geeft, voor zover mogelijk, antwoord op de volgende vragen:

1. Komen binnen het plangebied (biotopen van) beschermde soorten in het kader van de Wet natuurbescherming voor?
2. Komen binnen de invloedssfeer van de werkzaamheden beschermde natuurgebieden voor?
3. Wat zijn de mogelijke effecten van de realisatie van de initiatieven en het in gebruik hebben ervan op deze beschermde natuurwaarden?
4. Voor welke soorten en hun leefgebied wordt de wet mogelijk overtreden en in hoeverre kunnen overtredingen vermeden, dan wel verzacht worden?
5. Wat zijn de te ondernemen vervolgstappen met betrekking tot het voorkómen van schade aan beschermde soorten binnen de invloedssfeer van de werkzaamheden?

Voor het beantwoorden van deze vragen zijn, naast de verzamelde gegevens tijdens het veldonderzoek, ook andere bronnen geraadpleegd. Zie hiervoor de bronnenlijst in hoofdstuk 4.

1.3 Onderzoeksopzet

Soorten

In opdracht van Rho Adviseurs heeft Bureau FaunaX het planvoornemen door middel van een ecologische quickscan getoetst aan de natuurwetgeving. Deze quickscan heeft bestaan uit een veldbezoek en een bureaustudie gebaseerd op ecologisch inzicht (*expert judgement*). Een ecologische quickscan of beoordeling is meestal de eerste stap van ecologisch onderzoek en is bedoeld om een inschatting te maken van de mogelijke effecten op eventueel aanwezige beschermde flora en fauna en/of natuurgebieden binnen de invloedssfeer van de werkzaamheden. Het veldonderzoek voor deze quickscan is uitgevoerd op woensdag 2 maart 2022 en vond plaats onder lenteachtige weersomstandigheden (9°C, windkracht 3, zonnig). Dit onderzoek bestond uit een visuele inspectie van het plangebied, waarbij is gelet op de aanwezigheid van (of sporen van) beschermde soorten en op de eventuele aanwezigheid van geschikt leefgebied van deze soorten.

Gebieden - Natura 2000

Behalve dat onderzocht wordt welke soorten binnen de invloedssfeer van de werkzaamheden kunnen voorkomen, wordt ook gecontroleerd of er sprake kan zijn van negatieve effecten op instandhoudingsdoelstellingen van Natura 2000-gebieden. Dit gebeurt middels een grove analyse op basis van de geplande werkzaamheden en de relevante afstand tot de meest nabij gelegen Natura 2000-gebieden.

Houtopstanden

Onder de Wet natuurbescherming worden ook houtopstanden beschermd. Er wordt gecontroleerd in welke mate er sprake is van kap en of hier een meld- en/of herplantingsplicht aan de orde kan zijn.

Overige gebiedsbescherming

Naast de Wet natuurbescherming zijn er nog meer regelgevingen die ingaan op het beschermen van de natuur in Nederland. Dit zijn veelal provinciale stukken, al dan niet als uitvoeringsorgaan vanuit rijksbeleid. Het gaat hierbij om regelgeving omtrent de Natuur Netwerk Nederland (voorheen Ecologische Hoofdstructuur), ganzengedoooggebieden en weidevogelgebieden. Deze toetsing stipt kort aan of er sprake kan zijn van een conflict tussen de provinciale regelgevingen en het geplande initiatief.

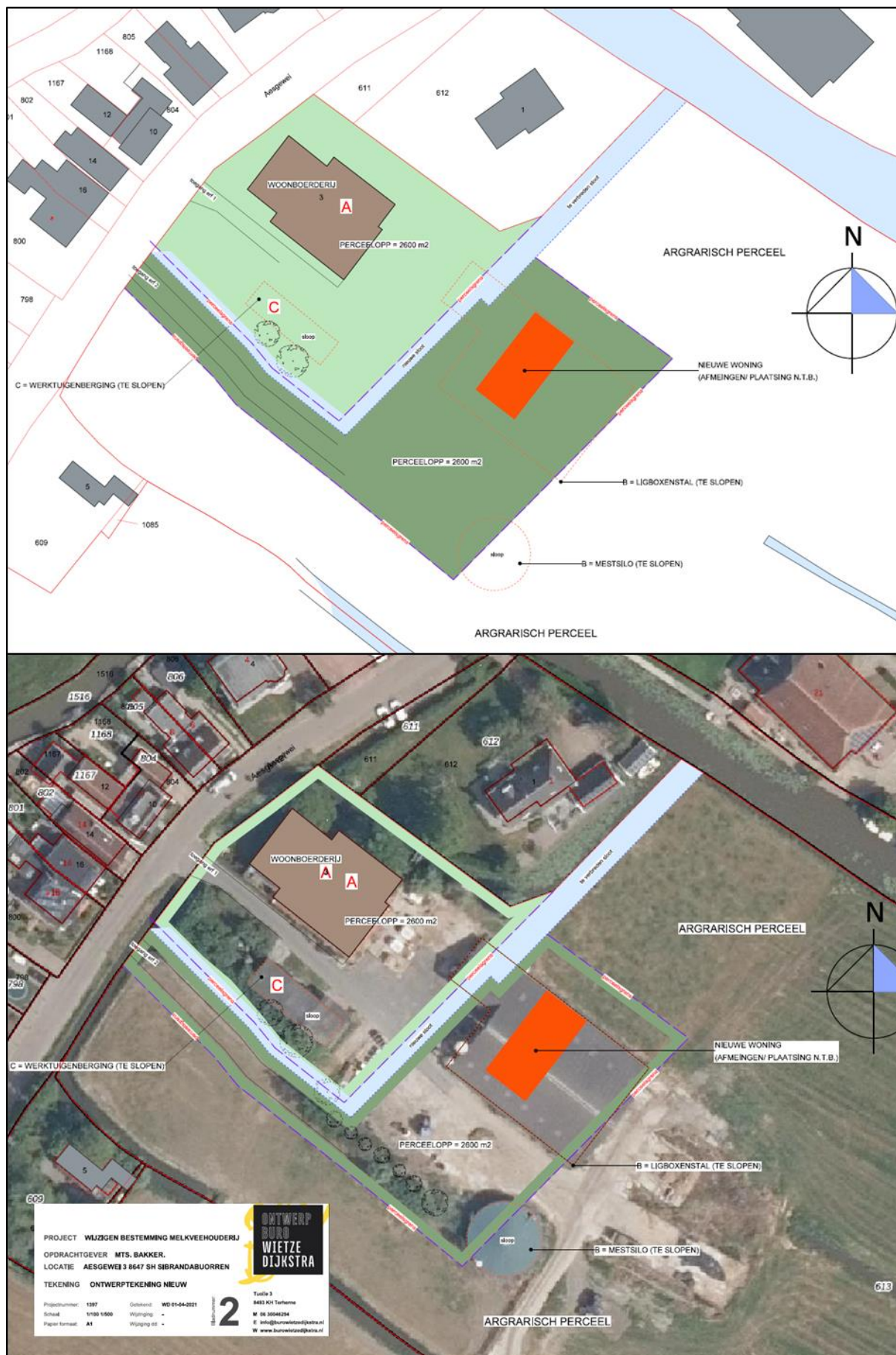
1.4 Karakteristiek plangebied en planvoornemen

Het plangebied betreft een perceel centraal binnen de bebouwde kom van Sibrandabuorren (figuur 1.2). Binnen het perceel staan een woonboerderij, een ligboxenstal, een mestlo, werktuigbergingen, kuipaten en vaste mestplaatsen op een verhard erf. De ligboxenstal betreft een eensteensgebouw met golfplaten zadeldaken en gedeeltelijke golfplaten gevelbetimmering. De mestlo en werktuigbergingen zijn respectievelijk van metaal dan wel kunststof en golfplaten met houten skelet. Binnen het perceel staan enkele wilgen en aan de noordoostzijde en zuidwestzijde wordt het perceel begrensd door watergangen, waarvan één aansluit op de nabijgelegen vaart.

Figuur 1.2. Impressie plangebied te Sibrandabuorren.

Het planvoornemen betreft een bestemmingsplanwijziging van agrarisch bedrijf naar wonen waarbij de ligboxenstal, mestlo en werktuigbergingen worden gesloopt ten behoeve van woningbouw (figuur 1.3). Daarnaast zullen de aangrenzende sloten met elkaar in verbinding komen zodat het perceel van de woonboerderij omgeven wordt door water. Mogelijk worden enkele struiken en bomen gekapt om het planvoornemen mogelijk te maken. De woonboerderij valt buiten het planvoornemen qua werkzaamheden.

Figuur 1.3. Situatieschets planvoornemen Aesgewei 3 te Sibrandabuorren.

2. RESULTATEN QUICKSCAN

2.1 Flora

Het plangebied wordt gekenmerkt door grasland met soorten zoals onder andere straatgras, speenkruid, sneeuwklokje, zuring en speerdistel. Het plangebied is vanwege voedselrijke habitateigenschappen ongeschikt voor beschermde flora en deze zijn ook niet aangetroffen.

Figuur 2.1. Impressie van de flora in het plangebied.

- Op basis van de waargenomen soorten en de (habitat)eigenschappen van het plangebied is het voorkomen van beschermde plantensoorten uit te sluiten.

2.2 Vogels

2.2.1 Jaarrond beschermde vogelnesten

Nesten van vogelsoorten die jaarrond beschermd zijn bevinden zich over het algemeen in volgroeide bomen en/of bossen, zoals ooievaarsnesten of horsten van roofvogels. Vaak worden oude kraaien- of eksternesten gebruikt door roofvogels en uilen. De bomen binnen en grenzend aan het plangebied zijn gecontroleerd op de aanwezigheid van jaarrond beschermde nesten en deze zijn niet aangetroffen. Negatieve effecten van de werkzaamheden op jaarrond beschermde boomnesten kunnen dan ook op voorhand worden uitgesloten.

Naast boomnesten met jaarronde bescherming zijn er ook gebouw broedende vogelsoorten waarvan de nesten jaarronde bescherming genieten, zoals huismus, gierzwaluw en kerkuil. De bebouwing is door de golfplatendakconstructies ongeschikt bevonden voor gierzwaluw, een soort die vooral onder stenen nokpannen en andere dakpannen tot broeden komt. Voor deze soort zijn geen geschikt nestplaatsen aangetroffen.

De werktuigenbergingen en mestilo zijn ongeschikt bevonden voor kerkuil om te verblijven door ontoegankelijkheid dan wel afwezigheid van sporen. De ligboxenstal lijkt op het eerste gezicht geschikt te zijn voor kerkuil om te verblijven, vanwege de toegankelijkheid van de noordoostzijde van de stal. De aanwezigheid van vaste rust-, verblijf- of nestplaatsen van kerkuil kan echter door de afwezigheid van sporen op voorhand uitgesloten worden.

De ligboxenstal en werktuigenbergingen zijn wel geschikt bevonden voor huismus door de toegankelijkheid en aanwezigheid van balken, waarbij de huismus onder andere tot broeden kan komen in ruimtes tussen de golfplaten en de balkconstructie. Bij de werktuigenberging is een nest aangetroffen dat mogelijk van een huismus kan zijn (figuur 2.2). Tevens kan het perceel gezien worden als functioneel leefgebied van de huismus door de aanwezigheid van foerageergebied en stofbaden. Gezien de beoogde sloopwerkzaamheden, kunnen negatieve effecten op verblijfplaatsen en functioneel leefgebied van huismus niet op voorhand worden uitgesloten.

Figuur 2.2. Aangetroffen nest bij de werktuigenbergingen binnen het plangebied.

- Negatieve effecten van de werkzaamheden op jaarrond beschermde (boom) nesten van roofvogels en gebouw bewonende gierzwaluw en kerkuil binnen het plangebied en/of invloedssfeer van de werkzaamheden kunnen op voorhand worden uitgesloten.
- Negatieve effecten van de werkzaamheden op jaarrond beschermde nesten van huismus binnen het plangebied en/of invloedssfeer van de werkzaamheden kunnen niet op voorhand worden uitgesloten.

2.2.2 Overige (broed)vogelsoorten

Naast de aanwezigheid van jaarrond beschermde nesten is het plangebied ook beoordeeld op waarden voor broedvogels waarvan de nesten niet jaarrond beschermd zijn. De nesten van deze soorten zijn uitsluitend beschermd tijdens het broedproces. De bomen, bosschages, oeverzones en bebouwing maken het gehele plangebied geschikt broedhabitat voor diverse soorten broedvogels, zoals meerkoet, spreeuw en roodborst. Negatieve effecten van de werkzaamheden op broedvogels waarvan de nesten alleen tijdens het broedproces bescherming genieten, kunnen daarom niet op voorhand worden uitgesloten.

- Er kan niet op voorhand worden uitgesloten dat zich binnen het plangebied/ de invloedssfeer van de werkzaamheden nestplaatsen bevinden van vogelsoorten waarvan de nesten alleen tijdens het broedseizoen beschermd zijn.

2.3 Zoogdieren

2.3.1 Vleermuizen

Het plangebied is tijdens het veldbezoek beoordeeld op waarden voor vleermuizen. Hierbij is de nadruk gelegd op de aanwezigheid van mogelijke verblijfplaatsen. Ook is gekeken of door of langs het plangebied essentiële vliegroutes van vleermuizen kunnen lopen, of dat er sprake kan zijn van een essentieel foerageergebied.

Vleermuizen verblijven voornamelijk in boomholten en gebouwen. Er zijn binnen het plangebied geen bomen aangetroffen met holten, maar het plangebied betreft wel gebouwen. Op voorhand kan worden uitgesloten dat de mestsilo verblijfplaatsen van vleermuizen betreft, door de afwezigheid van geschikte ruimtes en het materiaal waaruit de silo is gebouwd. Ook de werktuigbergingen zijn ongeschikt voor vleermuizen om te verblijven. Door de golfplaten waaruit de bergingen zijn opgetrokken is er geen sprake van gebufferde ruimtes. Daarnaast zijn de muren van een glad materiaal waardoor vleermuizen geen grip kunnen krijgen op de muren. De ligboxenstal is ook ongeschikt bevonden voor de vleermuizen om te verblijven (figuur 2.3). De open zijden van de stal, tezamen met het ontbreken van een spouwmuur en daklaag maken dat de stal weinig tot geen warmtebuffering heeft, een eis die vleermuizen stellen aan permanente en grotere verblijfplaatsen. Daarnaast is er in de stal sprake van aanzienlijk veel lichtinval door de licht doorlatende golfplaten dak delen. Tevens zorgt de horizontale plaatsing van de golfplaten gevelbetimmering ervoor dat er geen ruimte tussen de gevelbetimmering en de muur aanwezig is voor de vleermuizen om te verblijven. Dit alles bij elkaar opgeteld maakt dat de kans op de aanwezigheid van verblijfplaatsen dusdanig klein en onwaarschijnlijk is, dat wij het niet realistisch achten om hiermee rekening te houden. Negatieve effecten van de werkzaamheden op verblijfplaatsen van vleermuizen kunnen dan ook op voorhand worden uitgesloten.

Figuur 2.3. Impressie ligboxenstal.

Naast verblijfplaatsen van vleermuizen kunnen ook vliegroutes en/of foerageergebieden van vleermuizen een beschermde status hebben als deze van essentieel belang zijn voor het in stand houden van een verblijfplaats. Als vliegroute worden, afhankelijk van de soort, waterlichamen, bosranden, bomenlanen of gebouwen gebruikt. Als foerageergebied worden gebieden met groot aanbod aan voedsel gebruikt, zoals waterlichamen, bospercelen en bosschages. Het plangebied en aanwezige beplanting voldoen niet aan de voorwaarden van een essentieel foerageergebied, zeker ook omdat er in de omgeving meer geschikte alternatieven aanwezig zijn. De nabijgelegen vaart kan mogelijk wel een essentiële vliegroute betreffen voor aan water gebonden vleermuissoorten zoals meer- en watervleermuis. De vaart blijft met de beoogde werkzaamheden zijn functie behouden, mits kan worden voorkomen dat de werkzaamheden (en gebruiksfase) gepaard gaan met felle lichtuitstraling tussen zonsondergang en zonsopkomst richting de vaart. Indien dit niet mogelijk is, kunnen negatieve effecten van de werkzaamheden op essentiële vliegroutes van vleermuizen niet op voorhand kunnen worden uitgesloten.

- Negatieve effecten van de werkzaamheden op verblijfplaatsen en foerageergebied van vleermuizen binnen het plangebied kunnen op voorhand worden uitgesloten.
- Negatieve effecten op essentiële vliegroutes voor vleermuizen kunnen op voorhand worden uitgesloten, mits lichtuitstraling voorkomen kan worden.

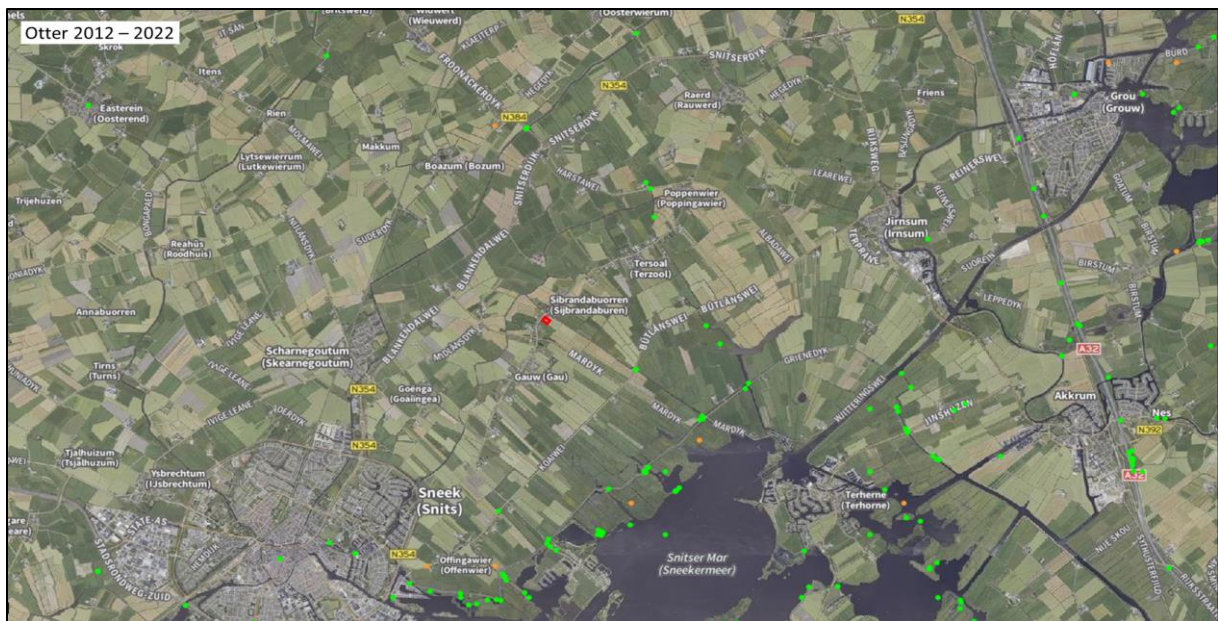
2.3.2 Overige zoogdiersoorten

Het plangebied is eveneens gecontroleerd op waarden voor overige zoogdiersoorten, naast vleermuizen. De beschermde zoogdiersoorten die in de ruime omgeving van het plangebied voorkomen zijn bever, eekhoorn, noordse woelmuis, otter en waterspitsmuis (bron: NDFF). In het plangebied zijn geen bospercelen aangetroffen of bomen met eekhoornnesten, waardoor de aanwezigheid van deze soort op voorhand kan worden uitgesloten.

Voor de overige soorten geldt dat zij aan water gebonden zijn. De waarnemingen van bever zijn voornamelijk rondom Terhorne gedaan, bij het Sneekermeergebied (bron: NDFF). De vaart en aansluitende sloot van het plangebied kunnen onderdeel van leefgebied zijn voor de bever, echter zijn er geen indicaties van een verblijfplaats van bever binnen het plangebied aangetroffen, zoals sporen of een burcht. Negatieve effecten van de werkzaamheden op verblijfplaatsen van bever binnen het plangebied kunnen derhalve op voorhand worden uitgesloten.

Noordse woelmuis en waterspitsmuis zijn soorten die vooral bij waterpartijen voorkomen waarbij er voldoende dekking van oevervegetatie aanwezig is. De noordse woelmuis heeft hierbij een voorkeur voor grote, natte rietlanden. Het plangebied ligt in een dorp waarbij de sloten en oeverzones intensief beheerd worden. Op basis van habitateigenschappen kan daarom op voorhand worden uitgesloten dat het plangebied onderdeel uitmaakt van het leefgebied dan wel verblijfplaatsen kan betreffen van deze beschermde (spits)muisensoorten.

Van otter zijn er waarnemingen uit de wijde omgeving van het plangebied bekend, ook ten zuidoosten bij de vaart die aansluit op de wateren van het plangebied (figuur 2.4). Het is daarom niet uit te sluiten dat de sloot die aansluit op de vaart ook onderdeel uitmaakt van het leefgebied van de soort. Leefgebied van de otter bestaat uit open, waterrijke omgevingen met voldoende en geschikte dekking, zoals brede rietkragen, struwelen en bosschages. De oevers van de sloot die aansluit op de vaart bevatten te weinig dekking door het intensieve beheer (figuur 2.5). Tevens zijn er geen sporen aangetroffen die duiden op een verblijfplaats van otter. De aanwezigheid van verblijfplaatsen van otters binnen het plangebied kan derhalve op voorhand worden uitgesloten.

Figuur 2.4. Verspreidingsgegevens otter 2012 – 2022 in de omgeving van het plangebied, rood kader (bron: NDFF).

Figuur 2.5. Impressie sloten binnen het plangebied met links de sloot die aansluit op de vaart.

Het is wel aannemelijk dat lichter beschermde (vrijgestelde) zoogdieren voor kunnen komen binnen het plangebied, zoals mol (bron: NDFF). Hoewel deze soort voor ruimtelijke ingrepen is vrijgesteld binnen de provincie Fryslân, dient men zich wel te houden aan de voor vrijgestelde soorten geldende zorgplicht (zie Bijlage I).

- Het voorkomen van overige beschermde zoogdiersoorten kan op basis van verspreidingsgegevens en/of habitatgeschiktheid op voorhand worden uitgesloten.
- Voor voorkomende vrijgestelde soorten zoals mol geldt de zorgplicht.

2.4 Reptielen en amfibieën

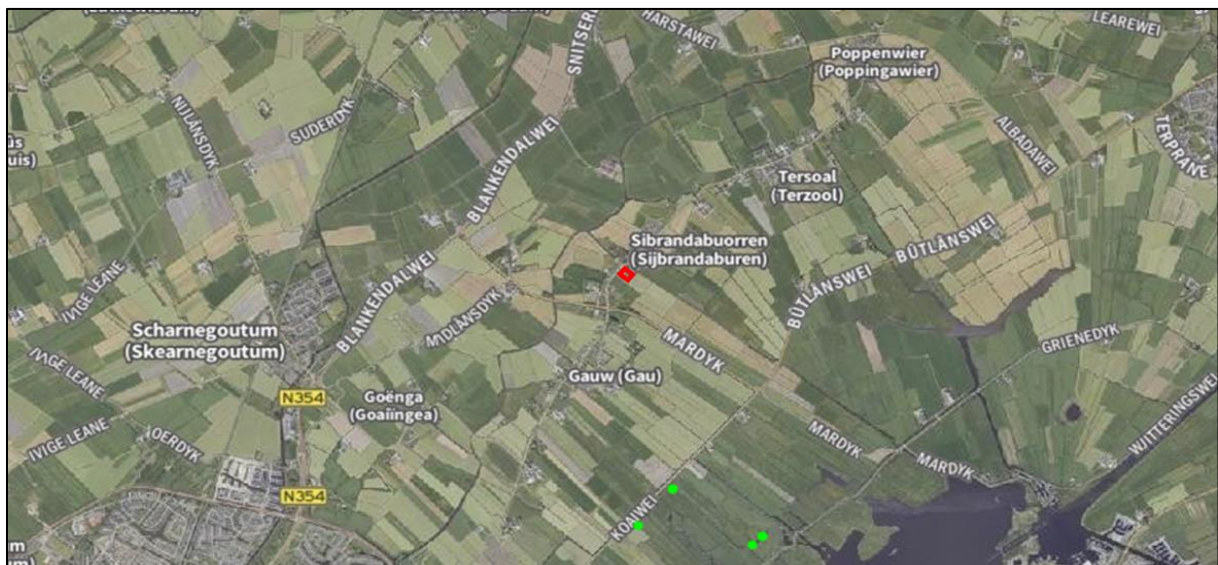
Het plangebied is tevens gecontroleerd op waarden voor beschermde reptielen en amfibieën. Uit de ruime omgeving van het plangebied zijn geen waarnemingen van beschermde reptielen of amfibieën bekend (bron: NDFF). Tevens biedt het plangebied door de voormalige functie als melkveehouderij met intensief beheer en bedrijvigheid geen geschikt habitat voor deze soortgroepen. Negatieve effecten van de werkzaamheden op beschermde reptielen en amfibieën binnen het plangebied kunnen op basis van verspreidingsgegevens en habitatgeschiktheid op voorhand worden uitgesloten.

Binnen het plangebied kunnen overigens wel andere lichter beschermde amfibieënsoorten voorkomen welke zijn vrijgesteld in het geval van ruimtelijke ingrepen. Dit zijn soorten zoals bruine kikker of gewone pad. Voor vrijgestelde soorten geldt de zorgplicht (zie Bijlage I).

- Het voorkomen van beschermde reptielen en amfibieën kan op basis van verspreidingsgegevens en/of habitatgeschiktheid op voorhand worden uitgesloten.
- In het plangebied komen naar alle waarschijnlijkheid licht beschermde soorten voor, zoals bruine kikker. Voor deze soorten geldt een provinciale vrijstelling in het geval van ruimtelijke ontwikkelingen, maar geldt wel de zorgplicht (zie Bijlage I).

2.5 Vissen

Het plangebied is beoordeeld op waarden voor beschermde vissen. De enige soort die redelijkerwijs binnen het plangebied voor kan komen is de grote modderkruiper (figuur 2.6). Deze soort komt voor in watergangen zonder al te veel stroming, zonder (of met weinig) roofvissen en met een goed ontwikkelde sliblaag. Hierbij heeft de soort een voorkeur voor waterlichamen met verlandings-vegetatie. De sloten in het plangebied voldoen naar ons inzicht aan deze habitateisen. Daarnaast zijn waarnemingen van de soort bekend op nog geen twee kilometer afstand van het plangebied. Het kan daarom niet op voorhand worden uitgesloten dat de grote modderkruiper in het plangebied voorkomt. Negatieve effecten van de werkzaamheden op grote modderkruiper kunnen dan ook niet op voorhand worden uitgesloten.

Figuur 2.6. Verspreidingsgegevens grote modderkruiper 2012 – 2022 in de omgeving van het plangebied, rood kader (bron: NDFF).

- Negatieve effecten van de werkzaamheden op beschermde zoetwatervissen kunnen niet op voorhand worden uitgesloten.

2.6 Ongewervelden

Het plangebied bevat geen waardplanten of watervegetatie die essentieel zijn bij de voortplanting van beschermde insecten of andere ongewervelden. Op basis hiervan kunnen negatieve effecten van de werkzaamheden op beschermde ongewervelden binnen het plangebied worden uitgesloten.

- Op basis van habitateigenschappen en verspreidingsgegevens kan worden uitgesloten dat de werkzaamheden negatieve effecten zullen hebben op beschermde ongewervelden.

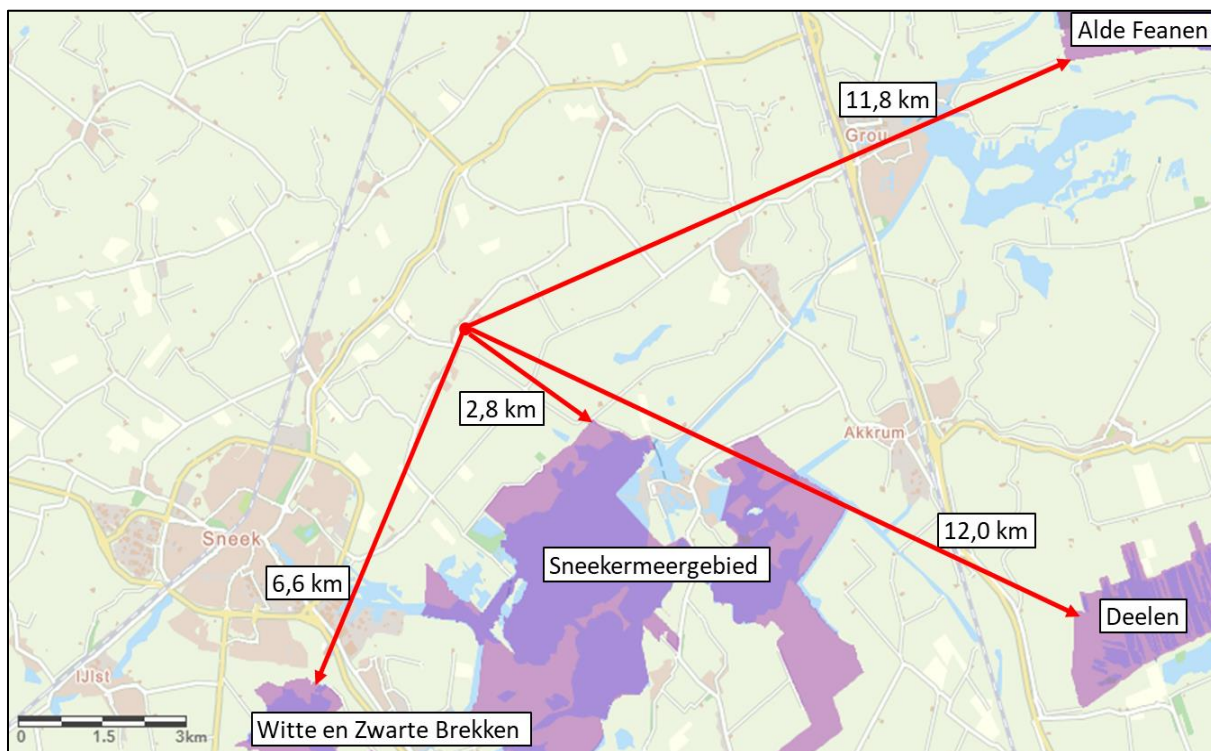
2.7 Gebiedsbescherming

Tijdens de bureaustudie zijn geen vormen van gebiedsbescherming naar voren gekomen die betrekking hebben op het plangebied. Het plangebied valt niet onder het NatuurNetwerk Nederland (NNN, voormalig EHS) of Natura 2000 en is niet aangewezen als ganzenfoeragegebied (bron: Natuur overzichtskaart provincie Fryslân).

- Het plangebied valt niet onder de NNN/EHS, Natura 2000, weidevogelgebieden of ganzenfoeragegebieden aangesteld door de provincie Fryslân. Een toetsing naar een mogelijk conflict tussen gebiedsbescherming en het initiatief is niet van toepassing.

2.7.1 Stikstofgevoeligheid

In de omgeving van het plangebied zijn binnen een straal van 15 kilometer de volgende Natura 2000-gebieden te vinden: Sneekermeegebied (2,8 km), Witte en Zwarte Brekken (6,6 km), Alde Feanen (11,8 km) en Deelen (12,0 km), zie figuur 2.7. Door de voorwaarden waaraan nieuwbouw moeten voldoen, zal de stikstofemissie tijdens de gebruiksfase van de nieuwe situatie evenveel of niet veel hoger zijn dan in de huidige situatie. Daarnaast zal gezien de kleine schaal van het planvoornemen en de relatief grote afstand tot Natura 2000-gebieden de minimale stikstofemissie niet direct bijdragen aan het (verder) overschrijden van de kritische depositiewaarden (KDW's) van stikstofgevoelige habitattypen binnen deze gebieden (bron: AERIUS calculator). Een AERIUS-berekening uitvoeren is in dezen naar ons inzicht dan ook niet van toepassing. De provincie Fryslân is echter bevoegd gezag in dezen en bepaalt of het uitvoeren van een AERIUS-berekening benodigd is voor de voortgang van dit project.

Figuur 2.7. Natura 2000-gebieden (paars) in de omgeving van het plangebied (rood) (bron: Natuur overzichtskaart Fryslân).

- Een Aeries-berekening in het kader van Natura 2000 is naar onze mening niet nodig.

2.8 Houtopstanden

Als er een houtareaal wordt gekapt van meer dan 10 are (1000 m²) of een bomenrij van minimaal 20 bomen buiten de bebouwde kom kan er sprake zijn van een meld- en/of herplantingsplicht. Er worden naar alle waarschijnlijk enkele bomen worden gekapt, echter betreffen dit minder dan 20 bomen en vallen de bomen binnen de bebouwde kom. Er is daarom geen sprake van een meld- en/of herplantingsplicht.

- Er is geen sprake van een meld- en/of herplantingsplicht.

3. SAMENVATTING EN CONCLUSIES

3.1 Overzicht beschermde soorten

In onderstaand overzicht worden de aangetroffen en potentieel aanwezige beschermde soorten en hun beschermingsstatus binnen de invloedssfeer van de werkzaamheden samengevat. In de Wet natuurbescherming zijn vooral vaste verblijfplaatsen (voortplantingslocaties zoals nesten, hollen, kraamkolonies etc.) van belang, maar ook de functionele leefomgeving die vaste verblijfplaatsen in stand houdt. In dit overzicht zijn dan ook alleen de soorten opgenomen, waarvoor het plangebied onderdeel vormt van hun leefgebied en/of levenscyclus, en waarop eventueel in de toekomst geplande werkzaamheden van negatieve invloed kunnen zijn.

Tabel 3.1. Overzicht van aangetroffen en potentieel voorkomende beschermde flora en fauna in het plangebied.

Soortgroep	Soort	Aanwezigheid	Art. 3.1	Art. 3.5	Art. 3.10	Vrijgesteld	Advies
Vogels	Algemene broedvogels	Mogelijk	X				Werken buiten broedtijd
Vogels (jaarrond beschermde nesten)	Huismus	Mogelijk	X				Nader onderzoek
Vleermuizen (vliegroute)	Diverse soorten	Mogelijk		X			Voorkom lichtuitstraling richting vaart. Anders → nader onderzoek
Vissen	Grote modderkruiper	Mogelijk			X		Nader onderzoek
Zoogdieren Amfibieën	Algemeen voorkomende soorten	Mogelijk			X	X	Zorgplicht

3.2 Effectbespreking en aanbevelingen

Het project kan naar ons inzien doorgang vinden binnen het kader van de Wet natuurbescherming, mits men zich houdt aan de hieronder volgende aanbevelingen.

3.2.1 Algemeen voorkomende broedvogels

Het plangebied biedt mogelijkheden voor vogels om te broeden, in de bomen, bosschages, bebouwing en oevers binnen of grenzend aan het plangebied. Het gaat hier om soorten waarvan nesten alleen beschermd zijn tijdens het broedproces. Wij adviseren daarom om de werkzaamheden buiten de broedtijd uit te voeren. De broedtijd loopt grofweg van 15 maart tot 15 juli. Al dan niet afhankelijk van klimatologische omstandigheden kunnen sommige soorten eerder of later in het jaar tot broeden komen. Wat van belang is, is dat een broedgeval altijd beschermd is. Indien de werkzaamheden niet buiten het broedseizoen uitgevoerd kunnen worden, wordt geadviseerd de werkzaamheden onder begeleiding van een ecooloog uit te voeren.

3.2.2 Jaarrond beschermde nesten (huismus)

De werktuigbergingen en ligboxenstal binnen het plangebied bieden broedmogelijkheden voor huismus en de omgeving biedt daarnaast voldoende foerageerplekken om het plangebied als geschikt functioneel leefgebied voor de huismus te beoordelen. Huismusverblijfplaatsen zijn jaarrond beschermd en gaan door de sloopwerkzaamheden mogelijk verloren. Wij adviseren nader onderzoek uit te laten voeren om de aanwezigheid van jaarrond beschermde nesten van huismussen binnen het plangebied vast te stellen, dan wel uit te sluiten. Dit dient uitgevoerd te worden door middel van twee ochtendbezoeken (conform datumgrenzen SOVON, 1 april – 15 mei). Wanneer er jaarrond beschermde nesten van huismussen binnen het plangebied worden vastgesteld, dient er een ontheffing te worden aangevraagd voor deze soort.

Deze wordt in de regel afgegeven onder de voorwaarde dat er mitigerende en compenserende maatregelen worden uitgevoerd.

3.2.3 *Vleermuizen (vliegroue)*

Het is mogelijk dat de nabij gelegen vaart een essentiële vliegroue betreft voor aan water gebonden vleermuissoorten. Deze vaart staat in verbinding met een sloot behorende tot het plangebied. We adviseren om de hoeveelheid lichtuitstraling boven het wateroppervlak van deze watergang tussen zonsondergang en zonsopkomst gelijk te houden met de huidige situatie. Dit geldt zowel voor de periode van uitvoering van de werkzaamheden als in de uiteindelijke situatie. Wanneer dit niet mogelijk is, wordt nader onderzoek geadviseerd om de aanwezigheid van een essentiële vliegroue vast te stellen, dan wel uit te sluiten. Dit dient uitgevoerd te worden aan de hand van bezoeken in de periode 15 mei tot 1 oktober, waarvan één bezoek in de periode 15 mei tot 15 juli uitgevoerd moet worden. Tussen de bezoeken moet een minimale periode van 8 weken zitten. De onderzoeksmethodiek is vastgelegd in het Vleermuisprotocol, opgesteld door het ministerie van EZ, Netwerk Groene Bureaus en de Zoogdiervereniging. Op basis van dit protocol dient te worden bepaald hoeveel bezoeken er in het kader van het nader onderzoek dienen te worden uitgevoerd en in welke periodes van het jaar. Indien er een essentiële vliegroue van vleermuizen wordt vastgesteld die door de werkzaamheden significant in functie achteruit zal gaan, dient er voor de desbetreffende soort(en) een ontheffing te worden aangevraagd, welke in de regel wordt afgegeven onder de voorwaarde dat er compenserende en mitigerende maatregelen worden uitgevoerd.

3.2.4 *Grote modderkruiper*

Het kan niet op voorhand worden uitgesloten dat de grote modderkruiper voorkomt in de sloten in het plangebied. Omdat er werkzaamheden aan deze sloten worden uitgevoerd, kunnen ook negatieve effecten niet op voorhand worden uitgesloten. We adviseren daarom om op basis van nader onderzoek vast te laten stellen of de soort in de betreffende sloten voorkomt. Dit kan het beste worden uitgevoerd op basis van eDNA onderzoek. Indien de grote modderkruiper in deze sloten voorkomt, dient voor de soort een ontheffing aan de Wnb te worden aangevraagd.

3.2.5 *Vrijgestelde- en niet beschermde soorten: de zorgplicht*

Er komen in het plangebied naar alle waarschijnlijkheid niet beschermde of vrijgestelde soorten voor, zoals verschillende soorten zoogdieren en amfibieën. Voor schade aan deze soorten geldt in principe een vrijstelling. De zorgplicht van de Wet natuurbescherming schrijft echter voor dat men verplicht is om alles wat redelijkerwijze mogelijk is, te doen of juist te laten om schade aan wilde planten en dieren zo veel mogelijk te voorkomen.

3.3 Overzicht vervolgstappen

De werkzaamheden kunnen binnen de kaders van de Wet natuurbescherming worden uitgevoerd, mits aan de hieronder genoemde vervolgstappen wordt voldaan. Voor meer detaillering en uitleg, zie de paragraaf hiervoor.

- **Algemeen voorkomende broedvogels:** Werken buiten de broedtijd (groveweg 15 maart-15 juli).
- **Jaarrond beschermde nesten (huismus):** Nader onderzoek.
- **Vleermuizen (vliegroute):** Voorkom lichtuitstraling. Anders → Nader onderzoek.
- **Grote modderkruiper:** Nader onderzoek.
- **Vrijgestelde soorten:** Het naleven van de zorgplicht.

4. BRONNEN EN LITERATUUR

AERIUS Calculator

<https://calculator.aerius.nl/calculator/>

Alterra (2015). Synbiosis kaartenmachine Natura 2000 | Beschermde gebieden. Via:

<http://www.synbiosys.alterra.nl/natura2000/googlemapszoek.aspx>

Broekhuizen, S., K. Spoelstra, J.B.M. Thissen, K.J. Canters & J.C. Buys (redactie) 2016. Atlas van de Nederlandse zoogdieren. Natuur van Nederland 12. Naturalis Biodiversity Center & EIS Kenniscentrum Insecten en andere ongewervelden, Leiden.

Creemers, R.C.M. & J.J.W. van Delft 2009. De amfibieën en reptielen van Nederland.- Nederlandse Fauna 9. Nationaal Natuurhistorisch Museum Naturalis, European Invertebrate Survey- Nederland, Leiden

FLORON (2015) Verspreidingsatlas planten. Via <http://www.verspreidingsatlas.nl/planten>

Korsten, E. en Regelink, J.R. (2010). Cursus herkennen van potentiële vleermuiswaarden: in het kader van quickscans en ander ecologisch vooronderzoek. Zoogdierverseniging rapport 2010.44. Zoogdierverseniging, Nijmegen

Melis, J. & M.Koopmans, 2015. Fiskatlas Fryslân, verspreiding en ecologie van zoetwatervissen in Fryslân. Bornmeer, Gorredijk.

Nationale Databank Flora en Fauna (NDFF)

www.ndff-ecogrid.nl

Natura 2000-gebieden Nederland

<https://www.natura2000.nl/gebieden/>

Natuur overzichtskaart provincie Fryslân

<https://fryslan.maps.arcgis.com/home/webmap/viewer.html?webmap=eb4e12aa6eea4591af7cof48ef6def54&extent=120990.533762,221778.617075,28992>

Netwerk Groene Bureaus, Zoogdierverseniging en Gegevensautoriteit Natuur.

Vleermuisprotocol 2021, 1 januari 2021. www.gegevensautoriteitnatuur.nl en

www.netwerkgroenebureaus.nl

RAVON

<http://www.ravon.nl/Soorten/Soortinformatie>

SOVON

<https://www.sovon.nl/nl>

Verspreidingsatlas Zoogdieren

<http://www.verspreidingsatlas.nl/zoogdieren>

Zoogdierverseniging

www.zoogdierverseniging.nl

BIJLAGE I WET- EN REGELGEVING

De wettelijke bescherming van natuurwaarden valt in grote lijnen uiteen in drie delen: soortbescherming, gebiedsbescherming en houtopstanden.

Wnb Soortbescherming

De Wet natuurbescherming draagt onder andere zorg voor de bescherming van in het wild voorkomende dier- en plantensoorten. De wet bevat een aantal verbodsbepalingen die ervoor moeten zorgen dat de gunstige staat van instandhouding van alle in het wild levende dier- en plantensoorten zal blijven gewaarborgd.

De Wet natuurbescherming verdeelt beschermde soorten in twee groepen, de Europees beschermde soorten en de nationaal beschermde soorten. De eerste groep bestaat uit strikt beschermde soorten uit de Vogel- en Habitatrichtlijn (art. 3.1 en 3.5). De Vogel- en Habitatrichtlijn zijn richtlijnen van de Europese Unie waarin wordt aangegeven welke diersoorten en welke typen natuurgebieden door de lidstaten dienen te worden beschermd. In de tweede categorie staan de overige (nationaal) beschermde soorten (art. 3.10). Binnen de Wet natuurbescherming vullen Europese en nationale wetgeving elkaar aan. De Habitatrichtlijnsoorten (art. 3.5) genieten een iets zwaardere bescherming dan de nationaal beschermde soorten (art. 3.10). Zo geldt voor de nationale soorten geen verbod op het verstoren, iets wat wel het geval is bij de Habitatrichtlijnsoorten. Ook zijn de belangen waaronder ontheffing aangevraagd mag worden, voor de nationaal beschermde soorten uitgebreider dan voor de habitatrichtlijnsoorten.

Vogels en verstoring

Voor alle inheemse vogelsoorten geldt dat het verboden is om in het wild levende vogels te doden of te vangen, opzettelijk nesten, rustplaatsen en eieren van vogels te vernielen, te beschadigen, te rapen of nesten van vogels weg te nemen. Ook is het verboden om vogels opzettelijk te storen. Dit is echter niet van toepassing indien de storing niet van wezenlijke invloed is op de staat van instandhouding van de desbetreffende vogelsoort. Dit kan dus ook tijdens het broedseizoen het geval zijn, als kan worden aangetoond of beargumenteerd dat de verstoring geen negatieve effecten heeft op (de kansen van) het broedsucces. Of dit van toepassing is hangt af van meerdere factoren, zoals de biologie van een soort, de fase van de broedtijd waarin het broedpaar zich op dat moment bevindt (zoals balts, nestbouw, eieren of jongen) en de mate van verstoring. Een ter zake kundige ecooloog kan in voorkomende gevallen bepalen wat wel of niet geldt als wezenlijke verstoring. In aanvulling op bovenstaande wordt er door de provincies een lijst met vogelsoorten gehanteerd, waarvan de nesten jaarrond bescherming genieten. Binnen deze categorie wordt onderscheid gemaakt in soorten met jaarrond beschermde nesten (categorie 1 tot en met 4) en vogels met *mogelijk* jaarrond beschermde nesten (categorie 5).

Vrijgestelde soorten provincie Fryslân

Hoewel de Wet natuurbescherming een nationale wet is, kunnen de provincies (als de bevoegde gezagen) soorten aanwijzen die vrijgesteld kunnen worden van de beschermde status, als het gaat om ruimtelijke ontwikkelingen. Tabel 2.1 geeft een overzicht van de via de Verordening Wet natuurbescherming door de provincie Fryslân vrijgestelde soorten (zoogdieren en amfibieën). De verordening van de Provinciale Staten van Fryslân is te vinden op <https://zoek.officielebekendmakingen.nl/prb-2016-6515.html>.

Tabel 1. Vrijgestelde soorten Verordening Wet natuurbescherming provincie Fryslân.

<i>Zoogdieren</i>	<i>Amfibieën</i>
Aardmuis	Bastaardkikker
Bosmuis	Bruine kikker
Bunzing	Gewone pad
Dwergmuis	Kleine watersalamander
Dwergspitsmuis	Meerkikker
Egel	
Gewone bosspitsmuis	
Haas	
Hermelijn	
Huisspitsmuis	
Konijn	
Ree	
Rosse woelmuis	
Steenmarter	
Tweekleurige bosspitsmuis	
Veldmuis	
Vos	
Wezel	
Woelrat	

Voorwaarden vrijstellingen

Zoals gezegd zijn de vrijstellingen onder het bevoegd gezag van de provincie Fryslân, en zijn hiermee geen onderdeel van de Wet natuurbescherming zelf. De provincie heeft de soorten zoals die genoemd zijn in bovenstaande tabel niet zonder meer vrijgesteld, hier zijn voorwaarden aan verbonden. Ten eerste is het van belang dat er geen andere bevredigende oplossing voorhanden is. Ten tweede gelden de vrijstellingen niet in alle situaties. Deze zijn alleen van toepassing als de geplande werkzaamheden onder één van de volgende noemers vallen:

- a. in het kader van ruimtelijke inrichting of ontwikkeling van gebieden, daaronder begrepen het daarop volgende gebruik van het ingerichte of ontwikkelde gebied;
- b. in het kader van bestendig beheer of onderhoud aan vaarwegen, watergangen, waterkeringen, waterstaatswerken, oevers, vliegvelden, wegen, spoorwegen of bermen, of in het kader van natuurbeheer;
- c. in het kader van bestendig beheer of onderhoud in de landbouw of bosbouw;
- d. in het kader van bestendig beheer en onderhoud van de landschappelijke kwaliteiten van een bepaald gebied.

Ten derde is een aantal specifieke voorwaarden opgesteld (Bijlage I van de Verordening). Hierbij geldt dat indien sprake is van vangen of doden, alleen gebruik mag worden gemaakt van de in de verordening genoemde middelen en methoden. Dit is vooral van toepassing bij de vrijgestelde zoogdieren. Indien deze in winterslaap zijn en ze worden gevangen, dan moet alles er aan gedaan worden om ervoor te zorgen dat de overlevingskansen niet worden verminderd als gevolg van het vangen en verplaatsen. Voor amfibieën is het belangrijk te vernemen dat indien deze in winterslaap zijn, het niet is toegestaan ze te vangen (en verplaatsen).

Indien bovengenoemde soorten voorkomen binnen een plangebied, is een ontheffing voor deze soort dus niet nodig.

Zorgplicht art 1.11 Wnb

Echter, dit is niet nodig omdat nog steeds een inspanning wordt geleverd om deze soorten zo min mogelijk schade te doen, zoals is omschreven in artikel 1.11 van de Wet natuurbescherming, meer algemeen bekend als de zorgplicht. Hoewel overtredingen niet strafbaar zijn gesteld, kan het uitvoeren van de zorgplicht wel worden gehandhaafd door toepassing van een bestuursdwang. Dat betekent dat de uitvoerende gedwongen kan worden herstelacties uit te voeren.

Wnb Gebiedsbescherming

Gebiedsbescherming houdt in dat gebieden met belangrijke natuurwaarden wettelijk zijn beschermd. Het gaat hierbij om het Natuurnetwerk Nederland (NNN, voorheen de Ecologische Hoofdstructuur of EHS) en Natura 2000-gebieden.

Natura 2000-gebieden

Projecten of activiteiten die niet noodzakelijk zijn voor, of verband houden met, het beheer van de natuurwaarden van Natura 2000-gebieden (Vogel- en/of Habitatrichtlijngebieden) en mogelijk negatieve effecten hebben op deze waarden, dienen vanuit de Wet natuurbescherming getoetst te worden. Deze toetsing vindt enkel plaats in het geval de uitvoering van een project plaatsvindt binnen de invloedssfeer van een Natura 2000-gebied en verwacht wordt dat deze uitvoering (mogelijk) negatieve effecten heeft op soorten of habitattypen waarvoor het Natura 2000-gebied is aangewezen.

Wnb Houtopstanden

De Boswet is in 2015 gewijzigd en per 1 januari 2017 opgenomen in de nieuwe Wet Natuurbescherming. Die wet zal op den duur weer (beleidsneutraal) in de Omgevingswet opgenomen worden. De, voor gemeenten, belangrijkste wijziging van de wet is de beperking in het stellen van regels ten aanzien van houtopstanden buiten de begrenzing zoals aangegeven op de kaart Begrenzing Bebouwde kom Boswet. Dit heeft effect op o.a. gemeentelijk kapbeleid. De provincie heeft, als bevoegd gezag, een provinciale verordening opgesteld voor de uitvoering van de Wet Natuurbescherming. Dat is in overleg met de Friese gemeenten gedaan. De APV, afd. 3 Het bewaren van houtopstanden, oftewel de kapverordening, vormt de basis voor het nader uitgewerkte kapbeleid. Tevens zijn in de APV regels opgenomen ten aanzien van de Bomenlijst.

De bescherming van arealen bos en houtopstanden valt dus onder de Wnb, mochten deze groter zijn dan 10 are (1000 m²) of bestaan uit een bomenrij van minimaal 20 bomen buiten de bebouwde kom. De gemeente hanteert soms voor 'buiten de bebouwde kom' een andere begrenzing dan voor de Weg- en verkeerswet. Bij twijfel kan hierover bij de gemeente informatie worden aangevraagd. Als de houtopstand groter dan 10 are is of bestaat uit een bomenrij van minimaal 20 bomen buiten de bebouwde kom, dan is er een meld- en herplantingsplicht van hetzelfde areaal bos binnen drie jaar na het kappen hiervan. Niet alle boomsoorten vallen onder deze wetgeving. Populieren, wilgen, essen of elzen die zijn bedoeld voor de productie als biomassa zijn uitgezonderd, indien tenminste een keer per tien jaar wordt geoogst, de beplanting na 1 januari 2013 is aangelegd en aan een aantal beplantingseisen is voldaan. Ook kerstbomen die niet ouder zijn dan twintig jaar, kweekgoed, fruitbomen en windschermen om boomgaarden zijn uitgezonderd.

NatuurNetwerk Nederland/ Ecologische HoofdStructuur

Strikt genomen valt de EHS/NNN niet onder de Wet natuurbescherming aangezien dit bepaald wordt door de provincies en niet door het Rijk.

Het Natuurnetwerk Nederland (NNN, voorheen de Ecologische Hoofdstructuur of EHS) maakt onderdeel uit van het rijksbeleid voor het creëren en vormgeven van een samenhangend netwerk van bestaande en nog te ontwikkelen natuurgebieden in Nederland. De provincies krijgen echter zelf de gelegenheid om dit naar eigen inzicht zo goed mogelijk aan te wijzen, inrichten en beheren.

Indien een ruimtelijke ingreep binnen de begrenzing van het NNN plaatsvindt moet een 'nee, tenzij' procedure worden doorlopen en zal bij doorgang van de ingreep in de regel compensatie en mitigatie noodzakelijk zijn.